

Testeni yaouankiz Ronan Huon, 1940

Da grogiz da zeskion brezhoneg tri bloaz a zo abaoe, e van boaz da vont da gasut unan eus va lemmorion en e gambr. tize e breiz al levriou strevet a-lep tu hag a-vil. em, war ar bener un ano da dlevriou war ar c'hadorion e teskis e oa ul lennegezh Brezhoneg en lez.

Ma c'hellermer ister ha douaronieg eo a ziskulias din evit ar wech kontan tengerion ha skrivion al lennegezh diabar-se. hag a bare neuz diarak va daoulagad lamet evit mizi diehorteg chomet breiz lelek hen adrek ur vortenn.

Un menez am eus sons e kontas din tonkadur isteg ar evez-se na venne ket mervel daoust d'al lidoù bras e oa preste embouner d'ober dezhi. tu Brazhaz Breizh en doa roet al lusk breudet e unan gant oberion ar Gonideg. En maontekret kantred e oa se
1924 e oa ar an Doulin. Kalliek o henna hent ar vevud gende
1906 un 13 e henn e galleg a vev e ho le conte de l'ame qui a finit
o vev e hoaret en Athenee St Jernann e Paris. Diskuliet e oa breizhan
saver evezhion ¹⁹²⁵ ~~1925~~ e tenas gualarn, gualarn gant e skollad

skrivagnorien yaouank ha leun a feiz gant R. H. en o fenn. Un eil lusk e vev heman. Neuz e vev un dazh hadeg ur vlevriadeg oberion ha dieitholl er gemp bloaz duvezhenn ma' reas ur lez ^{evit} ~~evit~~ evit gwelet hirkozh. Pop skuilh o vevan lennet diwar gach hent al lennegezh yaouank flamm a saithas evit ur gazek herrek.

Gant kregin e vev kerout e 1910 ar gelaouenn nijimiek evit ar boll et galleg ha brezhoneg. Daou vloaz goude e vev Ibarzet ar galleg. En hevelep amzer e vev kerout Sav gant Demisel ha Guillon.

Da heub ar c'helaouennioù e tenas ^{an dremmou ha amuz} ~~de~~ al levriou. ^{goude} ~~goude~~ 1944 ezo ar dorenn haer ha don Nardez glanndour. Imram beaj specael, ur varzveg hin leun a verzennoù skedus. Penn oberenn kerzet hon amzer daoust d'ar evezh lezan un tammiq dices ha devoz. En hevelep bloaz Ihan Varia e vev Romant arouezid Dregon a uelas an deiz en ur vevladur dispar. g. O a ro dimp taolennoù eus ar rouez e Pont an Abad hag alsk diagozomp dremmion harozet ur hevelep ket ankoumac'haat. Paol Zilli an arzun bouzet en e uhel venne lez a c'hevot war e dard, jani Dico ar vigoundenneg drant he vlevuz.

Pa grogis da zeskiñ brezhoneg tri bloaz a zo abaoe, e oan boaz da vont da gavout unan eus va lennerien en e gambr, tre e-kreiz al levrioù strewet a bep tu hag a vil vern, war ar burev, war an daolioù, war ar c'hadorioù, e teskis e oa ul lennegezh brezhoneg er bed.

Va c'helenner istor ha douaroniez eo a ziskulias din ar wech kentañ teñzorioù ha kevrinoù al lennegezh dianav-se hag a bare neuze dirak va daoulagad, bamet evel inizi dic'hortoz chomet kuzet betek hen adrek ar vorenn.

Un nozvez am eus soñj e kontas din tonkadur iskiz ar yez-se na venne ket mervel daoust da lidoù bras e oa prest e enebourien d'ober dezhi. Ar Barzhaz Breizh en doa roet al lusk broudet e-unan gant oberoù Ar Gonideg. En naontekvet kantved e oa se.

E 1906 ur pezh-c'hoari e galleg « le conte de l'âme qui a faim a voe c'hoariet en Athénée St Germain e Paris. Dikuliet e oa brasañ saver pezhioù Breizh. Mallus oa. E 1921 e oa Ar an Deulin Kalloc'h o kemer hent ar vrud.

E 1925 e teuas Gwalarn, Gwalarn gant e strollad skrivagnerien yaouank ha leun a feiz gant RH e o fenn. Un eil lusk e vo hemañ . Neuze e voe un darzhadeg, ur vleuniadeg oberoù ha dreist(-holl er pemp bloavezh diwezhañ ma reas (ar brezhoneg) ur berzh n'en doa graet biskoazh . Pep skoilh o vezañ tennet diwar hec'h hent al lennegezh yaouank flamm a sailhas evel ur gazek herrek.

Evit kregiñ e voe krouet e 1940 ur gelaouenn sizhuniek evit ar bobl e galleg ha brezhoneg. Daou vloaz goude e vo skarzhet ar galleg. En hevelp amzer e voe krouet SAV gant Daniel ha Guillou.

Da heul ar c'helaouennoù e teuas al levrioù (an oberennoù bras lennegel. E 1941 ez eo oberenn kaer ha don Maodez Glanndour : Imram :beaj speredel. Ur varzhoneg hir leun a werzennoù skedus. Penn oberenn barzonel hon amzer daoust d'ar yez bezañ un tammig diaes ha divoaz. En hevelp bloavezh Itron Varia Garmez, romatn arouezel Drezen, a welas an deiz en ur vouldenn dispar . Y.D a ro dimp taolennoù eus ar vuhez e Pont An Abad hag a lak dirazomp dremmoù harozed n'hellomp ket ankounac'hat. Paol Zirili, an arzour beuzet en e uhel vennad hag a c'hwit war e daol, Jani Dreo ar vigoudenvez drant he blev ruz.